

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
kalvergierbewerkingsinstallatie
Putten

15 april 1993

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport
Kalvergierbewerkingsinstallaties Putten / [Commissie voor de
Milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de Milieu-
effectrapportage

ISBN 90-5237-493-7

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Putten /
mestverwerkinginstallaties ; Putten.

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan Gedeputeerde Staten van de
provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW92.56211-6031020

uw brief
20 januari 1993

ons kenmerk
U 242-93/KI/ao/325-37

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
Kalvergierbewerkingsinstallatie
Putten

doorkiesnr.
030 - 347 666

Utrecht,
15 april 1993

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieueffectrapport (MER) Kalvergierbewerkingsinstallatie Putten.

Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan overeenkomstig XXII, lid 4 van het overgangsrecht Wet milieubeheer (Stb. 1992, 414) en artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne. De Commissie is van oordeel dat het MER voldoende informatie bevat voor de besluitvorming over dit voornemen.

Daarnaast wil ik het volgende onder uw aandacht brengen.

Eerder bracht de Commissie toetsingsadviezen uit over de milieueffectrapporten voor de kalvergierbewerkingsinstallaties (kgbi's) te Ede, Elspeet en Barneveld. In haar toetsingsadviezen heeft de Commissie steeds opmerkingen gemaakt over onder andere de in de MER'en geconstateerde leemten in kennis over het gehalte aan zware metalen in het effluent en de te verwachten emissies naar de lucht. Gezien de overeenkomsten tussen de kgbi's wees de Commissie op de mogelijkheid dat waarnemingen aan emissies te Ede gebruikt zouden kunnen worden ter opvulling van deze leemten in kennis in de daaropvolgende milieueffectrapporten. Ook in dit MER is hieraan geen uitwerking gegeven.

Daar staat echter tegenover dat in de door de Commissie ontvangen ontwerp-beschikking en het bijbehorende evaluatieprogramma d.d. 26 februari 1993 voor de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor de kgbi te Elspeet ruimschoots aandacht wordt besteed aan de door de Commissie in haar toetsingsadvies gemaakte opmerkingen over de inhoud van het MER. Uit de ontwerp-beschikking blijkt tevens dat het bevoegd gezag voornemens is in de vergunningvoorwaarden en het evaluatieprogramma onderzoek voor te schrijven naar de geconstateerde leemten in kennis en naar de haalbaarheid van een aantal alternatieven (onder andere omgekeerde osmose en indamping als effluentnabehandeling en vergisting van het spuislib).

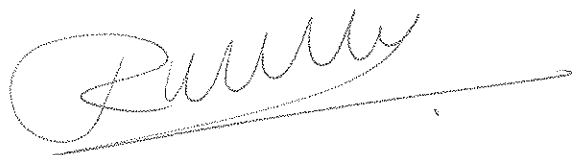
Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
kalvergierbewerkingsinstallatie
te Putten

Advies op grond van artikel XXII, lid 4 van het Overgangsrecht Wet milieubeheer (Stb. 1992, 414) en artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne voor toetsing van het milieu-effectrapport over het uitbreiden en in werking hebben van een kalvergierbewerkingsinstallatie te Putten,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

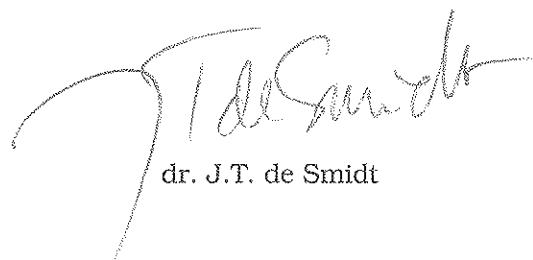
de werkgroep m.e.r. Kalvergierbewerkingsinstallatie te Putten

de secretaris

drs. R.L.J.M. Klerks

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 15 april 1993

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN	2
3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 januari 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid gesteld wordt advies uit te brengen.
2. Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 29 d.d. 11 februari 1993
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening voor de uitbreiding van een kalvergierbewerkingsinstallatie (kgbi) aan de Knardersteeg te Putten door de Stichting Mestverwerking Gelderland, wordt milieu-effectrapportage (m.e.r.) toegepast. Voor de uitbreiding dienen vergunningen te worden aangevraagd in het kader van de Afvalstoffenwet (Aw) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

In 1985 en 1986 zijn kgbi's gerealiseerd in Elspeet resp. Putten, beide met een ontwerpcapaciteit van 70.000 m³ per jaar. De Stichting Mestverwerking Gelderland wil de bewerkingscapaciteit voor kalvergier uitbreiden naar 660.000 m³ per jaar. Hiertoe zullen de bestaande installaties te Elspeet en Putten worden uitgebreid naar een capaciteit van 150.000 m³ per jaar.

Daarnaast zijn installaties gepland te Ede en Barneveld. De installatie te Ede is in 1991 voltooid en inmiddels in bedrijf.

De m.e.r.-procedures voor de kgbi's te Ede, Elspeet en Barneveld zijn reeds afgerond. De Commissie voor de m.e.r. bracht over de hiervoor opgestelde milieu-effectrapporten (MER'en) toetsingsadviezen uit op 18 februari 1992, op 27 april 1992 en op 5 maart 1993. De installaties te Ede (180.000 m³), Elspeet (150.000 m³), Barneveld (180.000 m³) en Putten (150.000 m³) zijn nagenoeg vergelijkbaar. De opgestelde MER'en vertonen dan ook grote overeenkomsten.

Per brief van 20 januari 1993 (zie bijlage 1 bij dit advies) verzochten Gedeputeerde Staten van Gelderland de Commissie voor de m.e.r. te adviseren over het MER voor de kgbi te Putten.

Op 11 februari 1993 is het MER bekend gemaakt (zie bijlage 2) en vanaf die datum tot 15 maart 1993 ter inzage gelegd.

Het is de bedoeling dat de Commissie voor de m.e.r. een oordeel geeft over de kwaliteit van het MER ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening. Meer formeel gesteld moet door de Commissie voor de m.e.r. worden beoordeeld in hoeverre wordt voldaan aan de in de Wet milieubeheer (Wm) gestelde regels voor de inhoud van het MER (ex art. 7.10) mede gelet op:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER van 22 april 1991;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat (art. 7.23, tweede lid Wm).

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door de werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. (zie bijlage 3, ook voor overige projectgegevens) welke ook het advies voor richtlijnen van 20 maart 1991 uitbracht. In de beoordeling vertegenwoordigt de werkgroep de Commissie voor de m.e.r. Zij wordt daarom verder in dit toetsingsadvies aangeduid als "de Commissie".

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen reacties en adviezen betrokken (zie bijlage 4 voor een overzicht).

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt het MER getoetst op hoofdlijnen. Hierin wordt een algemeen oordeel over het MER gegeven. Ook wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de punten die de Commissie van bijzonder belang acht voor de besluitvorming over het voornemen. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende onderdelen van het MER. Hierin komen de minder belangrijke opmerkingen van de Commissie op het MER aan bod. De in hoofdstuk 3 besproken punten zijn weliswaar niet onbelangrijk voor een goede besluitvorming, maar spelen daarbij geen cruciale rol.

2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN

De Commissie heeft waardering voor de leesbaarheid, overzichtelijkheid en begrijpelijkheid van het MER. Zij is van oordeel dat het MER voldoende informatie bevat voor de besluitvorming in het kader van de Awn- en Wvo-vergunningverlening.

De Commissie wil in dit toetsingsadvies met name de aandacht vragen voor een aantal punten die een rol kunnen spelen bij de vergunningverlening en de evaluatie achteraf:

- Zoals reeds in de voorgaande toetsingsadviezen over de MER'en voor Ede, Elspeet en Barneveld is opgemerkt, vormt de aanwezigheid van zware metalen en organische verbindingen in het effluent naar het oordeel van de Commissie onterecht een leemte in kennis. Met de zuivering van kalvergier is al geruime tijd ervaring opgedaan. De opmerking in het MER op blz. 31 dat bij het actief-slibproces 90-99% van de metalen zich hecht aan de slibvlokken zodat de metalen voornamelijk in de bewerkte kalvergier worden teruggevonden behoeft nuancering. Afhankelijk van het beschouwde zware metaal kan opslag in de bewerkte kalvergier sterk variëren.

Nu de installatie in Ede al weer geruime tijd in gebruik is, had de Commissie verwacht dat met prioriteit onderzoek zou zijn uitgevoerd om deze toch belangrijke leemte in kennis op te vullen. Door het uitvoeren van enkele eenvoudige analyses was het mogelijk geweest om getalwaarden te vermelden.

Naar het oordeel van de Commissie dient de bepaling van de aanwezigheid van zware metalen in de toevoer en in het effluent van de kgbi in ieder geval te worden opgenomen in het monitoringprogramma.

- Uit het MER komt naar voren dat er nog onzekerheid bestaat over de te verwachten luchtmissies. De Commissie is van mening dat in het

kader van de evaluatie met prioriteit metingen verricht dienen te worden naar de omvang van de emissies van geur, H₂S en NH₃¹].

Het is opmerkelijk dat er in het MER wordt gesteld dat men voor de kwantificering van de emissies naar de lucht gebruik heeft moeten maken van emissie-onderzoeken welke zijn uitgevoerd aan een bestaande batchgewijze (discontinue) kgbi omdat de voorgenomen activiteit (continue kgbi) nog niet op ware processchaal in de praktijk is toegepast. Zoals hiervoor aangegeven is de installatie in Ede (continue kgbi) al geruime tijd in gebruik.

3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN

In de voorgaande paragraaf heeft de Commissie aangegeven dat haar oordeel over het MER positief is. Niettemin heeft zij enkele opmerkingen bij verschillende onderdelen van het MER. Het betreft de volgende aandachtspunten:

Opslag bewerkte kalvergier

Bewerkte kalvergier wordt in een open tank opgeslagen. Het MER bevat geen gegevens over de geuremissie van de opslag van bewerkte kalvergier. Daarbij moet rekening worden gehouden met lange verblijftijden waardoor anaërobe afbraak op gang kan komen, met kans op stankafgifte. Aangezien geurhinder niet is uit te sluiten zou het MER ook een variant moeten bevatten met de opslag van bewerkte kalvergier in een gesloten tank.

Emissies naar de lucht

Bij de beschrijving van de emissies naar de lucht en de emissiebeperkende maatregelen plaatst de Commissie de volgende kanttekeningen:

- in het MER is niet aangegeven welke olfactometer is gebruikt voor de bepaling van de (in tabel 2 van de samenvatting) genoemde geurconcentratie en welke gevoeligheid deze heeft (dit zou aangegeven kunnen worden met de geurdrempelwaarde voor H₂S). Dit zou consequenties kunnen hebben voor de afstand van de geurcontouren tot de installatie;
- het is onduidelijk wat de reden is van de op blz. 46 van het MER genoemde slechte reproduceerbaarheid van de geuremissie van een batchgewijze installatie;
- daarnaast wordt op blz. 46 aangegeven dat de geuremissie bij het indikken en de opslag van slib slechts een incidenteel karakter heeft. Hierbij ontbreekt een aanduiding van de perioden waarin geuremissie plaatsvindt en een aanduiding van de hoeveelheden geureenheden die hierbij vrij kunnen komen.

1 Zie in dit verband ook het advies van de regionaal inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne, bijlage 4, nr. 2.

Zuivering van het effluent

In het MER is niet aangegeven op welke wijze het bewerkingsproces is geoptimaliseerd.

In het MER wordt aangegeven dat de toetsings- en signaleringswaarden voor chloride en sulfaat niet worden overschreden. Dit neemt echter niet weg dat er sprake is van een aanzienlijke toename van de zoutlast voor het ontvangende oppervlaktewater.

Afvoer van het effluent

In het MER wordt aandacht besteed aan de (milieu)gevolgen voor de rioolwaterzuiveringsinrichting Harderwijk en het oppervlaktewater waarop deze loost. Er wordt echter geen beschrijving gegeven van de mogelijke beïnvloeding van het transportstelsel c.q. rioleringsstelsel waarlangs afgevoerd wordt. Daarbij kan gedacht worden aan aantasting van het materiaal en geurhinder bij (onder)gemalen wegens het hoge sulfaatgehalte en de lange transportafstanden.

Ontsluiting/verkeersveiligheid

Het MER geeft geen goed beeld van de ontsluiting van de locatie. Hierdoor is uit het MER ook geen goed beeld te verkrijgen van de verandering van de verkeerssituatie door het verkeer van en naar de inrichting en de gevolgen voor de verkeersveiligheid. Tijdens de hoorzitting²] is opgemerkt dat er door de slechte ontsluiting en het ontbreken van een fietspad langs de weg naar de kgbi, verkeersonveilige situaties ontstaan door de aan- en afvoer van de kalvergier.

Afzet van het eindprodukt

In het MER wordt weinig aandacht besteed aan de afzet van het eindprodukt. Het is onduidelijk hoe reëel de afzetmogelijkheden naar de "tekort"gebieden zijn.

Daarnaast is niet aangegeven hoe wordt gehandeld wanneer afzet niet of in onvoldoende mate mogelijk blijkt.

Storingen en calamiteiten

In het MER ontbreekt een inschatting van de kans op de genoemde calamiteiten, alsmede een inschatting van de mogelijke frequentie.

Evaluatie achteraf

In aanvulling op de genoemde onderwerpen voor het evaluatieprogramma wil de Commissie, naast de concentraties zware metalen en organische verbindingen in de kalvergier, aandacht vragen voor de monitoring van de geuremissie uit de open opslagtank met bewerkte kalvergier.

Verder vormt het terugvoeren van stankstoffen (van de stortput en de gieropslag) naar de nitrificatietank een nieuwe methode. De effectiviteit van deze methode zou gevolgd dienen te worden in een monitoringprogramma.

2 Zie bijlage 4, nr. 1.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over het milieu-effectrapport
kalvergierbewerkingsinstallatie
te Putten

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 januari 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Serviceadres
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 8290
6800 GX Arnhem

telefoon (085) 59 91 11
telefax 45 569 2494
telefax 085 59 94 80

- Commissie voor de Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen:	L 11 FEB, 1993
nummer :	123 - 93
dossier :	325-26/27/28/29/30
kopie naar :	- Scaples-bbl

datum
- 20 januari 1993

nummer
- MW92.56211-6031020

- Uitvoering Wet algemene bepalingen milieuhygiëne

Op 1 oktober 1992 zijn bij ons een Milieu-effectrapport en vergunningaanvragen inzake de Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren binnengekomen van Mestverwerking Gelderland B.V. Het gaat hier om vergunningen voor het oprichten en in werking hebben van een kalvergiërbewerkingsinstallatie aan de Knardersteeg 5 te Putten.

Als bijlage van deze brief vindt u de volgende stukken:

- een exemplaar van de bekendmaking;
- een exemplaar van de aanvragen;
- vijf exemplaren van het Milieu-effectrapport.

Als u bij ons een advies of een bezwaar wilt indienen over deze aanvragen, vragen wij u dit te doen voor 15 maart 1993.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

coll. TT
code: ab/9201494

Inlichtingen bij dhr. Willems

verzonden 29 JAN. 1993

doorkiesnr. 598682

post giro rekening 86 97 02
ABN Arnhem, res nr 53 50 26 463
BNG s-Gravenhage, rek nr 28 50 10 824

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 29 d.d. 11 februari 1993

Inspraak vergunningaanvragen en milieu-effectrapport van mestverwerking Gelderland B.V.

Vergunningaanvragen van Mestverwerking Gelderland B.V. voor een kalvergierbewerkingsinstallatie aan Knardersteeg 5 te Putten.

Bezwaar maken is mogelijk tot 15 maart 1993.

De openbare zitting is op 2 maart 1993 om 11.00 uur in het gemeentehuis te Putten.

Door Mestverwerking Gelderland B.V. moeten vergunningen worden aangevraagd op grond van de Afvalstoffenwet (AW) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO).

Ten behoeve van de besluitvorming op de vergunningaanvragen dient een Milieu-effectrapport (MER) te worden opgesteld. De richtlijnen voor dit MER zijn in april 1991 vastgesteld door de in het kader van de vergunningverlening bevoegde instanties. Voor de WVO is dit het Zuiveringsschap Veluwe, voor de AW zijn dit Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Gedeputeerde Staten van Gelderland coördineren tevens de voorbereiding en behandeling van het MER en de vergunningaanvragen.

Mestverwerking Gelderland B.V. heeft vergunningaanvragen ingediend voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor een kalvergierbewerkingsinstallatie aan de Knardersteeg 5 te Putten.

De aanvragen, het MER en de stukken die daarbij horen liggen van 11 februari 1993 tot 15 maart 1993 ter inzage:

Bij de gemeente Putten:

Bezoekaders: Fontanusplein 1 te Putten;

Tijd: Werkdagen van 8.30 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 16.00 uur, alsmede op donderdagen van 19.00 tot 21.00 uur na telefonische afspraak (tel: 03418-59728);

Bij de provincie Gelderland:

Bezoekadres: Markt 11 te Arnhem;

Tijd: op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur na telefonische afspraak (tel: 085-598682);

Bij het Zuiveringsschap Veluwe:

Bezoekadres: Brinklaan 268 Apeldoorn;

Tijd: op werkdagen van 9.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 16.00 uur.

Indien u behoefte heeft aan meer informatie over voorgenoemde voornemens kunt u zich wenden tot de heer W. Willems (tel.: 085-598682) die een afspraak met behandelend ambtenaar zal maken. U kunt gemotiveerd bezwaar indienen tegen deze vergunningaanvragen en MER:

schriftelijk: tot 15 maart 1993 bij Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. U kunt ook vragen uw persoonlijke gegevens niet bekend te maken;

mondeling: tijdens de openbare zitting op 2 maart 1993 om 11.00 uur in het gemeentehuis te Putten.

Ten slotte wordt erop gewezen dat degenen die bezwaren hebben ingediend op vorenomschreven wijze en zij die aantonen daartoe redelijkerwijs niet in staat te zijn geweest, beroep kunnen instellen bij de afdeling voor de Geschillen van Bestuur van de Raad van State, nadat op de aanvraag is beslist.

Arnhem, 20 januari 1993.

Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Dr. J. C. Terlouw, voorzitter.

Drs. C. P. A. C. Crasborn, griffier.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Mestverwerking Gelderland BV i.o. te Arnhem

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland en het dagelijks bestuur van het Zuiveringschap Veluwe

Besluit: vergunningverlening in het kader van de Afvalstoffenwet (Aw) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)

Activiteit: uitbreiding van de capaciteit van de kalvergierbewerkingsinstallatie (kgbi) te Putten van 70.000 m³ kalvergier per jaar naar 150.000 m³. In de kgbi wordt kalvergier in een actief-slibproces omgezet in een mestprodukt dat beter in de landbouw kan worden afgezet. Onbewerkte kalvergier is van een zodanige kwaliteit dat afzetmogelijkheden in de landbouw beperkt zijn.

Stand van zaken: Per brief van 20 januari 1993 verzochten Gedeputeerde Staten van Gelderland de Commissie voor de m.e.r. te adviseren over het MER voor de kgbi Putten.

Op 11 februari 1993 is het MER bekend gemaakt (zie bijlage 2) en vanaf die datum tot 15 maart 1993 ter inzage gelegd. Op 2 maart 1993 vond een openbare zitting plaats.

Volgens de Wet milieubeheer (Wm) is de besluitvorming over de aanvraag van een Aw-vergunning voor een kgbi met een verwerkingscapaciteit groter dan 25.000 m³ per jaar m.e.r.-plichtig.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. A.H. Dirkzwager

ing. C. Roos

dr. J.Th. de Smidt (voorzitter)

ing. F. van Voorneburg

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	930317	Verslag van de openbare zitting d.d. 2 maart 1993 te Putten	Putten	930322
2.	930222	Regionaal Inspecteur van de Volks- gezondheid voor de milieuhygiëne voor Gelderland	Arnhem	930322